

Elvis in IJmuiden

Op de foto- & filmschool van de Volksbond Amsterdam leren dak- en thuislozen zichzelf en de wereld in beeld te brengen. Hoe wiebelende camera's tot professionele opdrachten kunnen leiden. TEKST PETRA HUNSCHÉ · FOTOGRAFIE CINDY HEIJNEN

'W'at ben ik blij dat ik mijn moeder op de film heb', zei Eggie Duijst toen ze het slechte nieuws hoorde. Duijst maakte de film *Bezoek aan mijn moeder* alweer een paar jaar geleden toen ze als een van de eerste studenten in het Fokke Simonsz Huis met de foto- & filmschool begon. Nu zit de 34-jarige bewoonster ziek en bleekjes in een roze kamerjas te wachten in het filmlokaal op de bovenste verdieping. 'Eggie heeft net gehoord dat de leverkanker van haar moeder is uitgezaaid', verklaart filmmaker en docent Pino Gorin terwijl hij een troostende arm om haar heen slaat.

Eggie klaart op in een ontroerende lach. We bekijken de film. De draagvleugelboot naar Velzen vaart, begeleid door de omfloerste stem van Elvis Presley, een giga videoscherm in. Na het uitstappen belanden we midden in een IJmuidens hardrockmilieu. Eggie's moeder zit in de huiskamer relaxed in een grote bank en kijkt een tikje brutaal de camera in. 'Dag Hanneke', zegt de stem van Eggie. 'Ik wil je graag interviewen over je verzameling. Hoe lang ben je eigenlijk al fan van Elvis?'

Hanneke reageert af en toe nerveus op de vragen van haar dochter en trekt dan haar kettinkje snel van links naar rechts langs haar hals. 'En dat is nu het knappe van deze film', zegt Pino Gorin. 'Eggie is heel slim in het samenvatten, met woordjes die ze weer aan haar moeder teruggeeft. Zo past zij, zonder dat ze het ooit heeft geleerd, uit zichzelf interviewtechnieken toe.'

Aansteker

We komen van alles te weten. Bijvoorbeeld dat Eggie's moeder op haar dertiende als een blok voor Elvis viel vanwege het nummer *Jailhouse Rock*. En dat ze een tattoo van Elvis op haar bovenarm heeft laten zetten. Af en toe wiebelt de camera de muren langs om nog wat trofeeën in beeld te brengen met op de achtergrond Elvis' meest fluwelen stem: *Lóove me tender, lóoove me true, all my dreams fulfill... for my darling, I love you and I always will...*

'Ik kreeg heel leuke reacties op de film', vertelt het natuurtalent in haar roze badjas. De foto- & filmschool hield onlangs een presentatie. Collega's van het Centraal Bureau van de Volksbond,

waar Eggie op de administratie helpt, waren er ook. Ze toonden zich diep onder de indruk. 'Vooral van de manier waarop mijn moeder met haar kont wiebelde', zegt de filmmaakster, nu helemaal opgevrolijk. Ze vertelt hoe ze vroeger altijd tegen vriendjes en vriendinnetjes moest zeggen: geen kwaad woord over Elvis alsjeblijft.

En dat ze zich als kind ook wel een beetje schaamde: 'Zoiets doe je toch eigenlijk in je eigen kamer, maar mijn moeders hele huis was met Elvis-spullen behangen!' Ze heeft het haar moeder duidelijk vergeven. Sterker nog, ze maakte er haar eerste onderwerp van

voor een film: 'Ik vond het wel uniek, iemand die als een kind zo blij is met een aansteker met Elvis erop. Ja hoor, die spullen kocht ik ook voor haar. Maar op een gegeven moment heb ze natuurlijk alles al.'

Elastiekje

Zodra het interview klaar is verdwijnt Eggie naar haar woonruimte elders in het enorme jaren-dertiggebouw. 'Kijk', zegt een medestudent met een secuur geknipt baardje en een glanzende zwarte vlecht, terwijl hij zijn mobieltje te voorschijn haalt: een grote barst. Een van zijn medebewoners haalde gisteren

iets te heftig uit. 'Een ongelukje', zegt hij een beetje lijsig terwijl hij zijn mobieltje van alle kanten bekijkt. 'Maar ik weet eigenlijk niet of ik hier nog wel mee kan fotograferen.'

Activiteitenbegeleidster Cecile Kloosterman kijkt afkeurend naar het met een elastiekje bijeengehouden apparaatje. 'Je kunt hier toch altijd een camera lenen?' zegt ze licht gepikeerd. Een paar minuten later staat dezelfde student met een ander apparaatje, zijn mp3-spelertje, bij de docent die hem de techniek van het downloaden bijbrengt.

Kloosterman nam een paar jaar geleden samen met voormalig teamleider

Jan Krist het initiatief voor de foto- & filmschool en haalde Gorin binnen als docent. Zij maakt zich een beetje zorgen omdat haar club binnenkort moet verhuizen. Het Fokke Simonsz Huis gaat in de verbouw en een deel van de doelgroep, waaronder de foto- & filmschool, krijgt een andere ruimte. De school heeft twee soorten lesgroepen. In de ene les komen vooral de bewoners van het Fokke Simonsz Huis: ex-daklozen. De andere groep bestaat uit mensen die via de dagbesteding van Centrum PS komen, ooit opgezet door ervaringsdeskundigen voor mensen met ernstige psychosociale problemen. >

Jan filmt Ron. Pino geeft aanwijzingen

Melkboer

Jan Hogewoning is student van het eerste uur. Hij werd een paar jaar geleden door de DWI 'op een traject gezet' naar een computercursus bij Centrum PS, toen hij van het initiatief voor de foto- & filmschool hoorde. 'Ik heb me aangemeld en we hadden eerst een paar vergaderingen over hoe we het gingen opzetten. Soms gaat het beter, soms minder, maar het helpt wel, want je hebt verplichtingen waar je je aan moet houden', zegt Jan, die zich in een paar jaar ontwikkelde tot een verdienstelijk cameraman. 'Ik wil dingen laten zien, zoals onze films over Koninginnedag of Sail, daar maak ik graag impressies van, camera is echt mijn ding.' Hij werkte ook mee aan de film *Je staat overal allenig voor* die drie studenten van de school maakten in opdracht van stadsdeel Centrum.

De voorlichtingsfilm toont het leven van een gepensioneerde melkboer op Rapenburg, een bejaarde die een paar jaar geleden zijn vrouw verloor en steeds meer in het ongerede raakte. Door het uitgelezen camera- en regie-

werk, interessante interviews en bijzondere muziek, blij je als kijker aan de buis gekluisterd en krijg je een goed inzicht over hoe mantelzorg in de binnenstad tegenwoordig werkt. Via een empathische buurvrouw dus en de organisatie Centram die alle faciliteiten in het stadsdeel in kaart heeft en bewoners daadwerkelijk ondersteunt. Op de website van de Volksbond, afdeling foto- & filmschool (www.volksbond.nl/website/?id=294), staan alle producten die de school tot nu toe afleverde, waaronder ook een gefilmd jaarverslag voor de Volksbond.

De school maakt behalve eigen films dus ook films in opdracht? 'Ja, we hebben vorig jaar subsidie gekregen van stadsdeel Centrum, op deze manier doen we iets terug', zegt Gorin. 'We hebben al twee filmpjes voor het stadsdeel gemaakt.' De foto- & filmschool lanceerde onlangs ook een succesvolle fotowedstrijd met weggooicamera's, waar zestig cliënten van allerlei Volksbond-vestigingen aan meededen. De foto's werden geëxposeerd in buurtcentrum De Boomspijker.

Eén of tien

De docent en de activiteitenbegeleider zitten gemoedelijk naast elkaar met de ellebogen op tafel. Zij vertellen met veel liefde over de twee groepen die ze begeleiden. 'Wij zijn twee mensen die de dingen nemen zoals ze zijn', zegt Cecile Kloosterman. 'We werken vanuit de deelnemers zelf. De ene groep heeft wat meer aandacht nodig dan de andere, maar dat geeft helemaal niet. Het is leuk want je ziet resultaat: dat ze dus heel veel bereikt hebben. Met het filmen komen ze zelf ook een beetje in beeld en dat is fijn. Kijk maar eens wat cliënten er zelf over zeggen op onze website.'

Pino Gorin vult aan: afspraken maken gaat niet met de moeilijkste groep. 'Of er één komt of tien, dat weet je nooit van tevoren. Ik benader dat gewoon pragmatisch: je moet omgaan met de situatie zoals die is. Eigenlijk valt de situatie altijd tegen, maar dat geeft niet, want daar heb je dan al rekening mee gehouden.'

www.volksbond.nl/website/?id=294